

Miljø- og
Fødevareministeriet
Kystdirektoratet

Regulering i kystzonen

Oversigt over regulering hvad angår kystzonen

Kystdirektoratet

Maj 2016

Redaktion: Kystdirektoratet

Tekst: Kystdirektoratet

Grafiker/bureau: Kystdirektoratet

Fotos: Kystdirektoratet

ISBN: 978-87-92124-06-7

Kystdirektoratet offentliggør rapporter og indlæg vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, som er finansieret af Kystdirektoratet. Det skal bemærkes, at en sådan offentliggørelse ikke nødvendigvis betyder, at det pågældende indlæg giver udtryk for Kystdirektoratets synspunkter. Offentliggørelsen betyder imidlertid, at Kystdirektoratet finder, at indholdet udgør et væsentligt indlæg i debatten omkring den danske miljøpolitik.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

1.	Relevant lovgivning i kyst-zonen og deres betydning for kystbeskyttelse	4
2.	Love med perifer betydning for regulering af kystbeskyttelse	8

1. Relevant lovgivning i kystzonen og deres betydning for kystbeskyttelse

Lovgivning	Lov/bekendtgørelse (EU-direktiv)	Relevante §§ ift kystbeskyttelse
Kystbeskyttelsesloven	<p>Lbk. nr. 267/2009 om kystbeskyttelse.</p> <p>Bek. nr. 580/2013 om Kystdirektoratets opgaver og beføjelser og om klageadgang.</p> <p>Bek. nr. 579/2013 om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet (VVM-direktivet 85/337/EØF).</p> <p>Bek. nr. 874/2008 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår anlæg og udvidelse af havne og kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet (EU's fuglebeskyttelsesdirektiv 79/409/EØF og EU's habitatdirektiv 92/43/EØF).</p>	<p>Hele loven undtagen § 16 a er relevant for administration af kystbeskyttelse.</p> <p>Loven regulerer anlæg på søterritoriet og er derudover 'hovedlov' i forhold til etablering af kystbeskyttelse. Kystbeskyttelsesprojekter på land skal screenes for VVM og alle typer kystbeskyttelsesprojekter skal vurderes i forhold til påvirkning af Natura 2000-områder og bilag VI-arter.</p>
Planloven	<p>Lbk. nr. 587/2013 om planlægning.</p> <p>Bek. nr. 1184/2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM-direktivet 85/337/EØF).</p> <p>Bek. nr. 939/2013 af lov om miljøvurdering af planer og programmer (SMV-direktivet 2001/42/EF).</p>	<p>Kap. 1 om formål.</p> <p>§ 1, nr. 3 om at loven særligt tilsigter, at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource.</p> <p>Kap. 2 a om Planlægning i kystzonen.</p> <p>§ 5 a, stk. 1: Landets kystområder skal søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed.</p> <p>§ 5 a, stk. 4: For de kystnære dele af byzonerne, der ligger ud til kysterne, eller som indgår i et samspil med kystlandskabet, gælder bestemmelserne i §§ 11 f, stk. 1, 2 og 4, og 16, stk. 4 og 5.</p> <p>§ 5 b. For planlægningen i kystnærhedszonen gælder,</p> <ol style="list-style-type: none">1) at der kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering,2) at der bortset fra trafikhavneanlæg og andre overordnede infrastrukturanlæg kun i ganske særlige tilfælde kan planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse,3) at nye sommerhusområder ikke må udlægges...5) at offentlighedens adgang til kysten skal sikres og udbygges. <p>Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler efter § 3, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt., der fraviger stk. 1, nr. 3, således at eksisterende sommerhusområder inden for kystnærhedszonen og primært i landets yderområder kan udvides ved lokalplan, når udvidelsen sker bag ved et sommerhusområde og i retning væk fra kysten.</p> <p>Kap. 4 om Kommuneplanlægning.</p> <p>§ 11 a. Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for</p>

- 1) udlægning af arealer til byzoner og sommerhusområder,
- 9) beliggenheden af arealer til fritidsformål, herunder kolonihaveområder og andre rekreative områder,
- 13) lavbundsarealer, herunder beliggenheden af lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder,
- 14) varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, herunder beliggenheden af naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, af økologiske forbindelser samt af potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser,
- 15) sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier, herunder beliggenheden af værdifulde kulturmiljøer og andre væsentlige kulturhistoriske bevaringsværdier,
- 16) sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber,
- 17) sikring af geologiske bevaringsværdier, herunder beliggenheden af områder med særlig geologisk værdi,
- 18) friholdelse af arealer for ny bebyggelse eller etablering af foranstaltninger til sikring mod oversvømmelse, når arealet er i væsentlig risiko for oversvømmelse, jf. kapitel 2 i lov om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer og bekendtgørelse om vurdering og risikostyring for oversvømmelser fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet,
- 19) anvendelsen af vandløb, søer og kystvande,
- 20) arealanvendelsen i kystnærhedszonen i overensstemmelse med bestemmelserne i § 5 a, stk. 1, og § 5 b.

§ 11 e om at kommuneplanen skal ledsages af en redegørelse for planens forudsætninger.

§ 11 f om at kommunalbestyrelsen ved revision af kommuneplanen, jf. § 23 a, stk. 2, nr. 1 og 2, skal foretage de nødvendige ændringer af planen i overensstemmelse med bestemmelserne i § 5 a, stk. 1, og § 5 b.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal for de kystnære dele af byzonerne vurdere de fremtidige bebyggelsesforhold, herunder bygningshøjder, med henblik på

- 4) at offentligheden sikres adgang til kysten.

§ 11 g om redegørelse for enkeltanlæg, der antages at påvirke miljøet væsentligt (vurdering af virkning på miljøet – VVM)

§ 29, stk. 2. Miljøministeren skal fremsætte indsigelse mod forslag til lokalplaner for arealer i kystnærhedszonen, hvis planforslaget er i strid med bestemmelserne i § 5 a, stk. 1, § 5 b, § 11 f eller § 16, stk. 3. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområderne, jf. § 1.

§ 35. I landzoner må der ikke uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. dog §§ 36-38. Ved kommunalbestyrelsens tilladelse efter 1. pkt. kan der lægges særlig vægt på udviklingen i et vanskeligt stillet landdistrikt.

Stk. 3. For arealer i kystnærhedszonen, jf. § 5 a, må tilladelse efter stk. 1 kun meddeles, hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområderne, jf. § 1.

Miljømålslov	Bek. nr. 932/2009 af lov om miljømål mv. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (EU's vandrammedirektiv 2000/60/EF, EU's fuglebeskyttelsesdirektiv 09/147/EØF og EU's habitatdirektiv 92/43/EØF).	KYBL projekter må ikke forringe fastsatte miljømål i statslig vandplan samt kommunal vandhandleplan. KYBL-projekter må ikke forringe mål i statslig Natura 2000-plan samt kommunens handleplan.
Oversvømmelsesloven	Lov. Nr. 1606/2012 om vandplanlægning. Bek. nr. 950/2013 af lov om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer (EU's oversvømmelsesdirektiv 2007/60/EF).	§§ 36-48 i miljømålsloven fastlægger proceduren for den statslige Natura 2000-planlægning og de kommunale handleplaner. Kap 3 samt bilag 2 om Beskrivelse af indhold i risikostyringsplanen.
Naturbeskyttelsesloven	Bek. nr. 951/2013 af lov om naturbeskyttelse Bek. nr. 408/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (EU's fuglebeskyttelsesdirektiv 79/409/EØF, EU's habitatdirektiv 92/43/EØF og EU's fuglebeskyttelsesdirektiv 09/147/EØF). Bek. nr. 1316/2011 om klitfredning. Bek. nr. 1172/2006 om beskyttede naturtyper. Bek. nr. 1308/2011 om bekendtgørelse af bygge- og beskyttelseslinjer.	Kapitel 1 og 2 om formålet med at loven skal medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. § 3 om at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af beskyttede naturtyper. § 8 om at der ikke må foretages ændring i tilstanden af klitfredede arealer (klitfredningslinjen). § 15 om at der må ikke foretages ændring i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. §§ 16-19 om øvrige bygge- og beskyttelseslinjer. § 22 om forbud mod at forhindre eller vanskeliggøre offentlighedens adgang til kyststrækninger og strandbredder. § 50 og 51 om fredninger henholdsvis land og på statsejede arealer og søterritoriet.
Havmiljøloven	Bek. nr. 963/2013 af lov om beskyttelse af havmiljøet.	Jf. de tre undtagelsesbekendtgørelser skal der ikke dispenseres fra §§ 3, 8 og 15, hvis der er tale om kystbeskyttelse som led i beskyttelse af flere ejendomme, hvis der på forhånd er meddelt tilladelse efter kystbeskyttelsesloven. Kystbeskyttelsesprojekter på enkeltejendomme eller ulovligt etableret kystbeskyttelse forudsætter altid dispensation fra §§ 3, 8 og 15. § 1, stk. 3 m.m. om beredskab mod forurening langs kysterne. § 35 om sanering af kyststrækninger i tilfælde af olie- eller kemikaliefurening.
Råstofloven	Bek. nr. 657/2013 af lov om råstoffer. Bek. om dumpning af optaget havbundsmateriale.	Kap. 9 om omhandler dumpning og dumpning af optaget havbundsmateriale (klapning) § 3 om at der ved lovens anvendelse på den ene side skal lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastrukturanlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser, sandflugtsbekæmpelse og kystsikkerhed, fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold. § 7 om regionsrådet kompetence til at meddele tilladelse til ind-

		<p>vinding af råstoffer på land. Tilladelse til indvinding på strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende landvegetation, kan kun meddeles med tilslutning fra Kystdirektoratet.</p> <p>§ 20 om Naturstyrelsens kompetence til at meddele tilladelse til efterforskning og indvinding af råstoffer på havet.</p> <p>Træder i kraft 1. juli 2015:</p> <p>§ 20 b: Omhandler muligheden for at nyttiggøre oprensings – og uddybningsmaterialer på havet. Bestemmelsen fastlægger samtidig et hierarki for anvendelsen af sedimentet, hvilket bl.a. medfører at sedimentet skal søges anvendt til primært by-pass på havet frem for klapning eller anden nyttiggørelse. Kystdirektoratet kan i medfør af bestemmelsen råde over sedimentet til brug for by-pass, såfremt NST finder det forsvarligt ud fra en miljømæssig vurdering, og forudsat, at det kysttekniske er en hensigtsmæssig løsning.</p> <p>§ 20 c: Definerer hvad der forstås ved nyttiggørelse og dermed hvilket sediment, der er tale om.</p> <p>§ 29 a. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende.</p> <p>Stk. 2. For sten- og jorddiger og lignende, der er beskyttet som fortidsminder, gælder alene reglerne om fortidsminder, jf. §§ 29 e og 29 f.</p> <p>§ 29 b. Kulturministeren kan fastsætte regler om, at bestemmelserne i § 29 a, stk. 1, ikke skal gælde for nærmere angivne kategorier af sten- og jorddiger og lignende.</p> <p>Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte regler om, at § 29 a ikke skal gælde for diger, høfder, bølgebrydere og andre anlæg, som kræver tilladelse i henhold til lov om kystbeskyttelse.</p> <p>§ 29 g. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af fortidsminder på havbunden.</p> <p>§ 29 h om at hvis man ifm kystbeskyttelsesprojekter støder på fortidsminder skal arbejdet standses og en marinarkæologisk undersøgelse igangsættes.</p>
Museumsloven	Bek. nr. 358/2014 af museumsloven (ETS 143/1992).	
Havstrategiloven	Lov nr. 522/2010 om havstrategi (EU's havstrategirammedirektiv 2008/56/EF).	§ 18 om at kommunerne ved udøvelsen af deres beføjelser efter lovgivningen er bundet af miljømål og indsatsprogrammer.
Fiskeriloven	Lbk. nr. 568/2014 om lov af fiskeri og fiskeopdræt	Varetager fiskernes fortrinsret i saltvand, kapitel 14. Sjældent af betydning for kystbeskyttelsesprojekter, om end sandfodring kan genere kystnære garn.

Tabel 1

2. Love med perifer betydning for regulering af kystbeskyttelse

En række love berører kun reguleringen af kystbeskyttelse perifert og har ikke afgørende betydning for, om der skabes eller afhjælpes et behov for kystbeskyttelse eller for kommunernes muligheder for at skabe helhedsløsninger. De omtalte love vurderes højst at kunne medvirke til at kystbeskyttelsesprojekter skal tilrettes i mindre grad eller at der skal tages hensyn til særlige forhold i etablerings- eller driftsfasen af kystbeskyttelsesforanstaltningen.

Miljømålsloven og vandplanlægningsloven (vandrammedirektivet)

Miljømålsloven

Lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder fastlægger rammerne for udarbejdelse af vandplaner i fire vanddistrikter (Fyn/Jylland, Sjælland/Øerne, Bornholm samt det internationale vanddistrikt mod Tyskland). Ifølge vandrammedirektivet omfatter vanddistrikterne både grundvand, overfladevand og kystvande i en afstand af 1 sømil fra basislinjen. Kystvande indgår i vanddistrikterne i varierende omfang i forhold til økologisk tilstand og kemisk tilstand, og vandplaner for hvert vanddistrikt skal fastlægge miljømål for de enkelte vandforekomster samt redegøre for den fornødne indsats til opnåelse af miljømålene samt for at undgå forringelse af den nuværende tilstand.

Vandplanlægningsloven

Lov om vandplanlægning fastlægger rammerne for vandplanlægningen for 2. planperiode (2015-2021) og fremefter, mens miljømålsloven fastlægger rammerne for vandplanlægningen for 1. planperiode (2009-2015), ligesom loven også indeholder regler om Natura-2000 planlægningen. Miljømålslovens regler om vandplanlægning vil blive midlertidig ophævet, når ministeren fastsætter regler herom (forventeligt ved udgangen af 1. planperiode). Reglerne for Natura-2000 planlægningen bliver i miljømålsloven. Vandrammedirektivet er derfor lige nu implementeret i både miljømålsloven med tilhørende bekendtgørelser og i lov om vandplanlægning med tilhørende bekendtgørelser. Kommunerne skal efter de gældende regler udarbejde vandhandlplaner.

I forhold til kystbeskyttelse kan der opstå modsatrettede hensyn i relation til vandplanlægningen. Som udgangspunkt formodes kystbeskyttelse ikke at påvirke de omkringliggende vandområder. Skulle dette alligevel være tilfældet, skal det sikres, at kystbeskyttelse ikke medfører, at miljøtilstanden i de omkringliggende målsatte vandområder, f.eks. kystvande, forringes eller er til hinder for, at miljømålene i de omkringliggende vandområder, f.eks. kystvande, kan opfyldes.

Fiskeriloven

Fiskeriloven fastsætter nærmere regler om ret til forskellige former for fiskeri, herunder krav om registrering eller tilladelse til erhvervsmæssigt fiskeri, lystfiskertegn mv.

Etablering af kystbeskyttelse påvirker som udgangspunkt kun kystnært fiskeri, typisk bundgarnsfiskeri. Der er i administrationen af kystbeskyttelsesloven kun eksempler på, at dette kan være et problem i forhold til sandfodring og ikke ved etablering af konstruktioner. Med et forventeligt større omfang af by-pass fra 1. juli 2015 vil der kunne komme flere sager, hvor kystbeskyttelse i form af sandfodring påvirker fiskeri. Der er i forvejen øget fokus fra fiskerne på erstat-

ningsmuligheder. Det vurderes dog, at det er i et omfang, som kan håndteres ved vilkår om f.eks. sandfodring på bestemte tidspunkter.

Havneloven

Bekendtgørelse af lov om havne indeholder navnlig bestemmelser om anlæg af nye havne, modtagepligt, organisationsformer og aktivitetsområder. Der kræves tilladelse fra Transportministeriet til etablering og udvidelse af havne.

I forhold til kystbeskyttelse kan ved anlæg af nye havne stilles vilkår om by-pass, så erosionen i havnens læside reduceres og dermed også behovet for kystbeskyttelse. Anlæg af nye erhvervshavne sker dog sjældent, hvorfor den øgede mængde sediment, som loven vil kunne medføre, vurderes at have minimal betydning for afhjælpning af behovet for kystbeskyttelse i læsiden af havnene.

Museumsloven

Bekendtgørelse af museumsloven indeholder bestemmelser om beskyttelse af fortidsminder på såvel land som havet. Jf. loven må der ikke foretages ændringer af fortidsminder.

På havet gælder det for fortidsminder på havbunden, hvis de befinder sig i territorialfarvandet eller på kontinentalsoklen, dog ikke ud over 24 sømil fra de basislinjer, hvorfra bredden af det ydre territorialfarvand måles. Tilsvarende gælder for skibsvrag mv., der er gået tabt for mere end 100 år siden. Fund af sådanne skibsvrag eller fortidsminder skal anmeldes til Kulturstyrelsen, der kan beslutte, om der skal foretages en marinarkæologisk undersøgelse.

På land er f.eks. gravhøje, bopladser og visse sten- og jorddiger fortidsmindebeskyttet. Dog er der fastsat regler om, at forbuddet mod ændringer i tilstanden af sten- og jorddiger ikke skal gælde for diger, høfder, bølgebrydere og andre anlæg, der etableres som led i beskyttelse af flere ejendomme og som på forhånd har opnået tilladelse i henhold til kystbeskyttelsesloven.

Der er i forvaltningen af kystbeskyttelsesloven ikke eksempler på, at diger til beskyttelse mod oversvømmelse fra havet, har haft status af fredet og dermed været undtaget muligheden for vedligeholdelse og/eller forstærkning. Der er til gengæld eksempler på ønsker fra Kulturstyrelsen om at beskytte fortidsminder eksempelvis køkkenmøddinger, skalledynger mv., og lignende sager vil kunne forekomme fremadrettet på både erosions- og oversvømmelsestruede kyster. Det vurderes dog ikke at være af et omfang, der kan hindre en helhedsorienteret udvikling af en kyststrækning.

Havmiljøloven

Lov om beskyttelse af havmiljøet er primært rettet mod skibes, luftfartøjers og offshoreanlægs aktiviteter på farvande ved Danmark på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone. Herunder regler om udtømning af diverse stoffer og materialer i havet bl.a. affald, olie eller kloakspildevand fra skibe m.v. og regler om bekæmpelse af olie- og kemikaliefurening på havet og kyster. Havmiljøloven indeholder også regler om klappning af havbundsmateriale, som beskrives nærmere i afsnittet om råstofloven.

Loven har ikke umiddelbart relevans for kystbeskyttelse med mindre det bliver muligt at anvende forurenede materialer til kystbeskyttelse.

Havstrategiloven (havstrategirammedirektivet)

Lov om havstrategi blev vedtaget i 2010 med henblik på gennemførelse af EU's direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet). Loven omfatter de danske havområder, herunder havbund og undergrund, søterritoriet og de eksklusive økonomiske zoner, men finder ikke anvendelse på havarealer ud til 1 sømil fra kysten, i det omfang de er omfattet af miljømålsloven. Anvendelsesområdet er

således afhængigt af miljømålslovens afgrænsning af vanddistrikterne og den nærmere ud-møntrning heraf i vandplanerne.

Havstrategiloven er ikke umiddelbart relevant i forhold til kystbeskyttelse, da kystbeskyttelse typisk finder sted inden for en 1 sømil fra kysten og dermed uden for lovens fysiske afgrænsning.

Havplanloven (kommende lov)

Formålet med lovforslaget er at indføre maritim fysisk planlægning i Danmark (havplanlægning) for bestemte sektorer og interesser med henblik på at fremme en bæredygtig økonomisk vækst og en bæredygtig udvikling af såvel havarealer som udnyttelse af havressourcerne. Lovforslaget skal bl.a. bidrage til en bæredygtig udvikling af indvinding af råstoffer på havet og til bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøet, herunder modstandsdygtighed overfor konsekvenserne af klimaforandringerne.

Det er et væsentligt mål med havplanlægningen at fremme sameksistensen mellem forskellige relevante aktiviteter og anvendelser under respekt af natur- og miljøforpligtelser og interesser og bl.a. herved skabe bedre rammebetingelser – navnlig i form af større investeringssikkerhed – for de udvalgte sektorer mv. Efter lovforslaget skal planlægningen være helhedsorienteret. Det betyder, at sektorplaner og miljø- og andre interesser på havet skal sammentænkes i en sammenfattende havplanlægning, hvor de forskellige interesser er afvejet overfor hinanden.

Der skal i havplanlægningen tages hensyn til samspillet mellem hav og land, bl.a. forholdet mellem de havbaserede anlæg og aktiviteter på den ene side og den landbaserede infrastruktur (havne mv.) og kommune- og lokalplanlægningen på den anden side.

Lovforslaget omfatter det danske søterritorium fra kystlinjen og ud til grænsen for de eksklusive økonomiske zoner.

Implementeringen af loven kan komme til at spille en rolle i forholdet til kystbeskyttelse, da den berører modstandsdygtighed overfor konsekvenserne af klimaforandringerne, bæredygtig råstofindvinding og koblingen mellem havbaserede aktiviteter og planlægning.

Den offentlige høring er planlagt til at blive igangsat den 8. oktober 2015.

Evaluering af administrationen af kystbeskyttelsesloven efter ti år

Kystdirektoratet udgav i 1999 en rapport med egen opsummering af erfaringerne fra de ti første år med kystbeskyttelsesloven fra 1988-1998 (Erfaring – fremtid, 1999). Heri nævntes, at forvaltningen af loven ikke hvilede på målsætninger eller nedfældede principper, men at den hvilede på den praksis, der havde udviklet sig i de 70 år, der var forløbet siden kystsikringsloven trådte i kraft i 1922. Rapporten nævnte, at man stort set kun havde givet afslag på ansøgninger, hvis det ansøgte projekt havde været direkte til ulempe for andre. Praksis havde taget udgangspunkt i en for samfundet fundamental respekt for den private ejendomsret, og det forhold, at det er den enkelte, der måtte tage ansvaret for sin ejendom og bekoste sin egen kystbeskyttelse.

Rapporten nævnte også, at Kystdirektoratet i de senere år i sin forvaltning havde tilskyndet til anvendelse af hensigtsmæssig kystbeskyttelse. Færre høfder, i stedet kystværn og bølgebrydere og meget gerne hyppig anvendelse af kystfodringsprincipper. Siden 1997 har der været opstillet fem forvaltningsmålsætninger for praksis:

1. Der skal kun gives tilladelse til nødvendig kystbeskyttelse (25 års-reglen).
2. Naturbeskyttelsessynspunktet gives høj prioritet.
3. Ingen erosionsbeskyttelse af åbent land.
4. Hvor kystbeskyttelse lægges om, skal denne minimeres og gammel beskyttelse fjernes.
5. Kystbeskyttelsen skal se ordentlig ud og være teknisk optimeret.

Der var i rapporten fremtidig ønske om planlægning af kystzonen samt forvaltning af kysterne i helheder.

Projekt Danmarks indre kyster, fase 1 (Kortlægning af kystbeskyttelsen – 1996-99)

Projektet omfattede en kortlægning af al kystbeskyttelse på de indre danske kyster, da Kystdirektoratet forvejen havde et detaljeret kendskab til kystbeskyttelsen på Vestkysten. Kortlægningen blev gennemført for at opnå det bedst mulige grundlag for forvaltning af kystbeskyttelsesloven fra 1988 med henblik på at højne kvaliteten af kysterne med kystbeskyttelse.

Kystdirektoratet havde generelt et godt kendskab til kysten på baggrund af de tilladelser til kystbeskyttelses anlæg, der var givet. Anlæg på stranden skulle i perioden 1969-88 imidlertid ikke godkendes af Kystdirektoratet, men af de respektive fredningsnævn, og før dette tidspunkt krævedes der end ikke tilladelse til de fleste af disse anlæg. Endvidere eksisterer der mange anlæg, hvor der af forskellige grunde ikke var givet den krævede tilladelse.

Der kom følgende væsentlige resultater ud af projektet:

- En database med alle kystbeskyttelses anlæg med type, position og udstrækning.
- Højnelse af niveauet i Kystinspektorens myndighedsbehandling af kystbeskyttelsesansøgninger på grund af et forbedret vidensniveau om øvrige kystbeskyttelses anlæg.
- Mange eksempler på uhensigtsmæssige kystbeskyttelses anlæg.
- Et godt overblik over forskellen på de enkelte amters politik og strategi for kystbeskyttelse specielt med hensyn til opnåelse af samordnede og helhedsorienterede kystbeskyttelsesprojekter i henhold til kystbeskyttelsesloven.

Projektet viste, at der lå rigtig meget kystbeskyttelse, der dels ikke var etableret hensigtsmæssigt, der ikke var vedligeholdt forsvarligt, og som dels ikke var virksomt. Dette synliggjorde, at der dels var behov for øget vejledning af grundejerne, men også et behov for helhedsløsninger og oprydning i gammel, uvirksom eller faldefærdig kystbeskyttelse.

Projekt Danmarks indre kyster, fase 2 (Idéforslag til forbedring af kystbeskyttelse og kystkvalitet – 2000-01)

Projektet omfattede idéforslag til forbedring af kystbeskyttelsen og kystkvaliteten på 25 udvalgte strækninger, som blev udpeget i samarbejde med amterne. For hver af de 25 strækninger blev der udarbejdet et skitseprojekt med en helhedsløsning, der kunne bringe orden og funktionalitet i kystbeskyttelsen ud fra en målsætning om, at der kun skal være nødvendig kystbeskyttelse, at den skal være effektiv, men samtidig så "naturvenlig" som muligt.

Projekterne skulle fungere som idékataloger for samordnede kystbeskyttelsesprojekter på strækningerne og danne grundlag for en overordnet strategi for, hvilke kystbeskyttelsesformer, der vil kunne tillades, hvis grundejerne skulle ansøge om individuelle kystbeskyttelser. Der var også udarbejdet et økonomisk overslag for forslagene. Nogle få af idéforslagene er gennemført, medens andre har dannet grundlag for Kystdirektoratets drøftelser med grundejere og kommuner både på den pågældende strækning og på andre strækninger om udformningen af en mere hensigtsmæssig kystbeskyttelse.

Kystbeskyttelsesstrategien

Kystdirektoratet udarbejdede og offentliggjorde i 2011 en kystbeskyttelsesstrategi, som skulle sætte kysterne i fokus og fungere som retningslinje i sagsbehandlingen. Strategien blev udarbejdet gennem interessentinddragelse af bl.a. kommuner, Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Hovedlinjerne i Kystbeskyttelsesstrategien er at sikre en egentlig langsigtet planlægning for kysterne, hvad der kan beskyttes hvor og hvordan samt understøtte en udvikling hen mod smukkere kyster, som er til for alle. Kystbeskyttelsesstrategien skal også sikre, at de hensyn der fremgår af kystbeskyttelsesloven, og som har en central betydning for planlægning og udførelse af kystbeskyttelse i Danmark, får et endnu større fokus.

Menneskeskabte værdier som huse, veje og øvrig infrastruktur ved kysterne, skal som udgangspunkt beskyttes mod havet, når der er et behov. Behovet for at beskytte disse værdier mod den naturlige nedbrydning af kysterne forventes at stige i takt med, klimaforandringerne skaber højere vandstande og kraftigere storme.

Strategien har tre målsætninger:

1. For at kystbeskyttelse i fremtiden kan fungere bedst muligt i krydsfeltet mellem beskyttelse af menneskeskabte hhv. natur- og landskabsmæssige værdier, skal den udføres optimeret, langsigtet og ud fra en helhedsbetragtning om ikke mere end nødvendigt. Der skal anvendes bløde løsninger frem for hårde konstruktioner, og kystbeskyttelsen skal foretages i rette tid. Det er afgørende, at kystbeskyttelsen ud fra en samlet betragtning passer til det, den skal beskytte.
2. Kystbeskyttelse skal så vidt muligt udføres som projekter for flere ejendomme, og der skal ske en bedre tilpasning af individuelle kystbeskyttelser til en større kyststrækning. Det vil være afgørende, at der indtænkes oprydning i uhensigtsmæssige og uvirksomme anlæg, når der anlægges nyt.
3. Fremadrettet skal der være øget indsats med vejledning, formidling samt dialog med ansøgere, kommuner, rådgivere og interesseorganisationer, fokus på bedre planlægning og samarbejde i forbindelse med kystbeskyttelse og aktiviteter, som vil kræve kystbeskyttelse.

I overvejelserne om kystbeskyttelse optræder klimaændringer og deres konsekvenser ofte som et element. Dimensionering af kystbeskyttelse i forhold til forventede klimaændringer, er ikke altid nødvendigt, men afhænger af de konkrete forhold, og hvad der skal beskyttes. I mange tilfælde er det muligt at tilpasse kystbeskyttelsen ad hoc, efterhånden som de faktiske klimaændringer slår igennem. Men det er vigtigt, at muligheden for tilpasning til klimaændringer er tænkt ind. Det er også vigtigt at overveje tidshorisonten for kystbeskyttelsen ud fra den forventede levetid af det, som beskyttes.

Kystdirektoratet
Højbovej 1
7620 Lemvig

www.kyst.dk